

Lausunto

22.08.2024

Asia: VN/7057/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkaverosta annettua lain liitettä. Savukkeiden, kääretupakan, piippu- ja savuketupakan sekä sikareiden ja pikkusikareiden veroa korotettaisiin keskimäärin 27,1 prosenttia. Korotukset toteutettaisiin kolmen vuoden aikana kuudessa vaiheessa. Veronkorotus nostaisi tupakkatuotteiden hintoja 18,3 – 24,5 prosenttia. VM:n laskelman mukaan ehdotettu veromuutos lisäisi tupakkaveron tuottoa vuositasolla noin 150 miljoonaa euroa.

MaRa tukee hallituksen esityksen tavoitetta vähentää tupakkatuotteiden käyttöä Suomessa. Tavoitteen saavuttamiseksi asetettujen toimenpiteiden tulee kuitenkin olla oikein kohdennettuja ja sellaisia, että matkustajatuonti ja harmaat markkinat eivät kasva ja niistä ei aiheudu liikaa haittaa palvelualojen yritysten liiketoiminnalle.

Euroopan komissio julkaisi vuonna 2020 tupakkaverodirektiivin arviointiraportin. Raportin mukaan direktiivissä säädetyillä vähimmäisverotasoilla on ollut vähäinen vaikutus sisämarkkinoiden toimivuuteen. Verotasoerot jäsenmaiden välillä ovat kasvaneet, vaikka vähimmäistaso onkin estänyt vielä suuremman eriytymisen. Suuret hintaerot ovat johtaneet suuriin matkustajatuontimääriin, mikä on johtanut verotuottojen siirtymisiin maasta toiseen ja negatiivisiin kansanterveydellisiin vaikutuksiin tuonnin kohdemaassa. Tupakointi ei ole vähentynyt siinä määrin kuin edellisen tupakkaverodirektiivin muutoksen yhteydessä odotettiin. Raportin mukaan myös varsinainen salakuljetus on edelleen suuri ongelma ja sen torjumiseksi tarvitaan vahvempia toimia.

MaRa katsoo, että suuri kotimainen tupakan hinnan nousu lisää tupakan laillista maahantuontia sekä salakuljetusta ja tupakkatuotteiden laitonta välittämistä kotimaassa. Hintaero naapurimaissa myytäviin vastaaviin tuotteisiin on niin suuri, että kuluttajille syntyy motiivi hankkia tuotteita

naapurivaltioista ja viihderisteilijöiltä. Ehdotuksessa ole-van taulukon mukaan tupakkaveron alaisten tuotteiden vero on Suomessa EU:n korkeimpia. Savukerasia maksaisi Suomessa muutoksen jälkeen 10,20 euroa. Virossa sama tuote maksaa 4,30 euroa. Ahvenanmaan kautta kulkevilla viihderisteilijöiltä tupakka-tuotteita voi ostaa verovapaasti. Hintaero on niin suuri, että se luo vahvan houkutteen tupakkatuotteiden matkustajatuontiin ja salakuljetukseen.

Alkoholin ja tupakkatuotteiden maahantuonnin synnyttämä matkailu syventää Suomen matkustustaseen alijäämää, joka oli vuonna 2022 noin kaksi miljardia euroa. Tutkimus- ja analysointikeskus TAK Oy:n tekemän selvityksen mukaan suomalaiset kuluttivat vuonna 2023 noin 700 miljoonaa euroa matkustaessaan laivalla Viroon tai Ruotsiin. Matkustajatuonnin lisääntyminen kasvattaa kilpailunvääristymää tuettujen viihderisteilyjen ja kotimaanmatkailun välillä. Viihderisteilyjä tarjoavat varustamot saavat suoraa miehistö-tukea 38,7 miljoonaa euroa. Suurin epäsuora tuki on palvelujen valmiste- ja arvonli-säverottomuus, joka on 184 miljoonaa euroa vuodessa. MaRa katsoo, että veroratkaisu-ja arvioitaessa on otettava nykyistä enemmän huomioon matkustajatuonnin negatiiviset vaikutukset matkailuun ja verotuottoihin.

Edellä mainituista syistä MaRa pitää ehdotettua tupakkaveron korottamista määrältään liian suurena.

Tupakoinnissa tapahtunut kulttuurinen muutos ja tupakkalain kiristyminen vähentävät tupakointia. Siksi Suomessa on arvioitava tarkemmin tupakointiin vaikuttavia tekijöitä ja veron aiheuttamien korkeiden hintojen vaikutuksia maahantuontiin ja verotuottoihin. Tullille on taattava riittävät resurssit puuttua tupakkatuotteiden ja alkoholin laittomaan maahantuontiin.

Aittoniemi Veli-Matti
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry